

MATERIAŁY KONKURSOWE CZĘŚĆ 1.

Powitanie jest formą pozdrowienia i wyrażenia szacunku lub sympatii. Najpowszechniejszymi formułami powitalnymi są: *Jak się masz?*; *Cześć!*; *Dzień dobry pani/panu*; *Kłaniam się pani/panu*, chrześcijańskie pozdrowienia - *Szczęść Boże* lub *Sława Isusu Christu* (wyznanie prawosławne), *Shalom* (judaizm). Powitaniu może towarzyszyć uchylenie nakrycia głowy przez mężczyznę, ukłon, uścisk dłoni lub ucałowanie dłoni kobiety. Wśród przyjaciół/dobrych znajomych praktykowany jest delikatny pocałunek.

PAMIĘTAJ!

Niedopuszczalne jest powitanie lub pożegnanie (bez względu na stopień zażyłości) z rękami/rękościami w kieszeni.

WAŻNE POJĘCIE: PROCEDENCJA – z łac. *precedere* (poprzedzać); ang. *precedensy*, franc. *préséance*.

PRECEDENCJA OZNACZA:

- a. kolejność, w jakiej najwyższe osobistości państwa uczestniczą w oficjalnych uroczystościach i ceremoniach;
- b. zasadę pierwszeństwa;
- c. zasadę starszeństwa;
- d. regulację porządku pierwszeństwa (powitania, przemawiania, zajmowania miejsc etc.).

KTO PIERWSZY...

Jedną z zasad jest to, że młodszy wita starszego, mężczyzna – kobietę, podwładny – przełożonego. Z odstępstwem od tej zasady mamy do czynienia wtedy, kiedy mężczyzna jest w zaawansowanym wieku lub jego pozycja hierarchiczna wymaga przyznania mu wyższej pozycji. Podczas pożegnania porządek jest odwrotny. Jakkolwiek należy pamiętać o bardzo ważnej zasadzie: wchodzący do pomieszczenia, w którym znajdują się już inne osoby, zawsze wita się pierwszy (niezależnie od rangi czy też wieku).

ZGODNIE Z KLUCZEM PRECEDENCJI PIERWSZEŃSTWO MA:

- a. starszy przed młodszym;
- b. kobieta przed mężczyzną;
- c. przełożony przed podwładnym;
- d. wyższy stanowiskiem przed niższym stanowiskiem;
- e. wyższy tytułem (naukowym, zawodowym) przed niższym tytułem;
- f. obecni przed wchodzącym;
- g. stojący przed idącym lub jadącym;
- h. słabszy przed silniejszym;
- i. osoba publiczna przed osobą niepubliczną;
- j. gość honorowy przed pozostałymi gośćmi;
- k. małżeństwo (para) przed osobą pojedynczą.

O podaniu ręki decyduje osoba *ważniejsza*, mająca wyższy status według klucza precedencji. Tak więc pierwszy rękę wyciągnie nauczyciel do ucznia, dyrektor do nauczyciela.

UŚCISK NA PIĄTKĘ, CZYLI...

- a. dłoń powinna być sucha;
- b. uścisk zdecydowany, ale niezbyt mocny (na *dziadka do orzechów*);
- c. połączony z przyjaznym uśmiechem i spojrzeniem w oczy;
- d. nie podajemy ręki przez stół;
- e. kiedy mężczyzna podaje rękę, powinien wstać (kobieta może siedzieć, chyba że wita się z dostojnym mężczyzną lub panią starszą od siebie. Bądź co bądź wstanie podczas powitania nie jest zbyt wymagającą fizycznie czynnością, dlatego grzeczniej jest po prostu wstać;
- f. odmowa podania ręki jest wyjątkowo niegrzecznym zachowaniem;
- g. dłuższe niż 3-4 sekundy przytrzymanie czyjejś dłoni może wywołać efekt skrępowania;
- h. podczas powitania poruszamy dłońmi w kierunku góra-dół, a nie prawo-lewo.

CZY WIESZ, ŻE...

- a. ortodoksyjni Żydzi i Hindusi nie podają rąk kobiecie (m.in. ze względów rytualnych);
- b. usystematyzowany system precedencji został wprowadzony po raz pierwszy przez kongres wiedeński w 1814-1815, tzw. *tańczący kongres* – nazwany ironicznie ze względu na liczne bale, które mu towarzyszyły.

SPRAWDŹ SIĘ

Polecenie 1. Podstawową zasadą powitania jest to, że

- A. nauczyciel wita ucznia, kobieta - mężczyznę, dyrektor - pracownika.
- B. uczeń wita nauczyciela, mężczyzna – kobietę, pracownik – dyrektora.
- C. wchodzący – już znajdujących się w pomieszczeniu, pracownik – dyrektora.
- D. uczeń wita nauczyciela, wchodzący nauczyciel – będących już w szkole uczniów.

Polecenie 2. Podstawową zasadą powitania jest to, że

- A. starszy wita młodszego, mężczyzna – kobietę, przełożony - podwładnego.
- B. młodszy wita starszego, mężczyzna – kobietę, podwładny – przełożonego.
- C. wchodzący – już znajdujących się w pomieszczeniu, podwładny – przełożonego.
- D. uczeń wita nauczyciela, wchodzący nauczyciel – będących już np. w szkole uczniów.

Polecenie 3. Kiedy rodzic wchodzi do szkoły,

- A. mówi *dzień dobry* tylko nauczycielom i dyrekcji, panie woźne natomiast powinny się uklonić rodzicowi.
- B. mówi *dzień dobry* nauczycielom, dyrekcji i paniom woźnym, uczniowie natomiast powinny się uklonić rodzicowi - starszy nie powinien kłaniać się młodszemu.
- C. mówi *dzień dobry* nauczycielom, dyrekcji, paniom woźnym i uczniom.
- D. mówi *dzień dobry* uczniom.

**„IM WIĘKSZA KLASA CZŁOWIEKA,
TYM JESZCZE WIĘKSZA JEGO SKROMNOŚĆ...”**

Andrzej Michalski